

ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ !!

ΑΓΑΠΙΔΟΥ Π.

1^ο ΤΕΕ Κιλκίς, Δ/νση Β/θμιας Ν. Κιλκίς
e-mail: agalina@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σχολείο μας μετά την έγκριση του προγράμματος από το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ άρχισε την υλοποίηση του σχεδίου με τίτλο «Εξερευνώντας το μεγαλείο του δάσους!». Μέσα από το πρόγραμμα έγιναν δραστηριότητες που βοήθησαν τους μαθητές να επιτύχουν ένα υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής συνείδησης και ευαισθητοποίησης για το δάσος. Το σχέδιο είχε επίσης σαν στόχο την σπουδή της βιοποικιλότητας και των απειλούμενων ειδών στα δάση μας. Ακολουθήσαμε τα παρακάτω τέσσερα βήματα: α) Κάναμε θεωρητική προσέγγιση του θέματος με την περισυλλογή υλικού από βιβλιοθήκες, Internet και διάφορους συνεργαζόμενους φορείς. β) Έγινε πρακτική προσέγγιση του θέματος με επιτόπιες επισκέψεις στα δάση μαζί με ειδικούς και επισκέψεις στα συνεργαζόμενα μαζί μας: Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης και ΚΠΕ Κάτω Πορδία Σερρών. Για την καταγραφή, ολοκλήρωση και διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου χρησιμοποιήσαμε τις νέες τεχνολογίες. γ) Τα αποτελέσματα του έργου (μελέτης και έρευνας) καθώς και οι δράσεις μας, αποτυπώθηκαν σε Cd-rom, έντυπο υλικό, φωτογραφικό άλμπουμ (σε ψηφιακή μορφή Cd -rom). δ) η διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου ήταν ένα βασικό μέλημά μας, ώστε τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας να διαδοθούν μεταξύ των σχολείων της περιφέρειάς μας, καθώς και διάφορους συντελεστές της τοπικής κοινωνίας και μέσω του Δικτύου «Μαθαίνω για τα Δάση». Φροντίσαμε και κάναμε ημερίδα στο Σχολείο, παρουσίασης του έργου στους μαθητές του σχολείου μας, συμμετείχαμε στην παρουσίαση όλων των προγραμμάτων του Νομού μας, επίσης συμμετείχαμε με παρουσίαση και στην Δημερίδα που έγινε στον Νομό μας για την «Παρουσίαση Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας – Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ & Δικτύου Κατοικία» υπήρχαν καθηγητές και από άλλες πόλεις της χώρας μας, και από το ΥΠΕΠΘ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Έγινε ημερίδα παρουσίασης του έργου μας με συμμετέχοντες από τις Τοπικές αρχές, Εκπαιδευτική κοινότητα του Νομού και τους γονείς της σχολικής μας κοινότητας. Τέλος λάβαμε μέρος μ' ένα παραμύθι που δημιούργησε η ομάδα στο Δίκτυο «**Μαθαίνω για τα Δάση**» και το παραμύθι μας πήρε Βραβείο στον Διαγωνισμό παραμυθιού που διοργανώνεται από το Δίκτυο μεταξύ άλλων σχολείων που συμμετείχαν από την Ελλάδα.

ΑΓΑΠΙΔΟΥ Π.

e-mail: agalina@sch.gr

ABSTRACT

After the approval of the programme from O. P. «Education» ΙΙ our school began the materialization of the plan entitled “Exploring the grandeur of the forest”. There were activities in the programme which helped students obtain a higher standard of environmental conscience and sensitivity for the forest. The plan had as a target the study of biodiversity and endangered species in our forests. We followed the four steps below: a) The subject was approached theoretically with the collection of materials from libraries, internet and various collaborating authorities. b) The subject was approached practically with local visits to the forests with specialists and visits to the Museum of Natural History in Rodopi and KPE in Kato Porya, Serres. For the record and spread of the results of the work new technology was used. c) The results of the study and research as well as our actions were imprinted on CD-rom, printed material, and photographic album (in digital form Cd-rom). d)The spread of the results of our work was our basic concern so that the results of this attempt would propagate among the schools of our prefecture and also among various contributions of our local community and through the School Network I learn about the forest”. We organized a one-day meeting at school where our work was presented to the students of our school, and we participated in the presentation of all the programmes in our prefecture. We

also participated in the presentation and in the two-day meeting in our prefecture for the “Presentation of health education – of the Environmental education O. P. «Education» II and School Network residence”. There were teachers from other parts of our country, from ministry of education and the Pedagogical Institution. The local authorities, the educational community of our prefecture and the parents of our school community participated in a one-day meeting in which our work was presented. Finally, we participated with a fairy tale that at the School Network team “I learn about the forests” created. Our fairy tale won a prize in the fairy tale contest, which is organized, from the School Network. Schools from all over Greece participated in it.

Λέξεις Κλειδιά: Ελληνικά Δάση, Παρθένο Δάσος Φρακτού, Χλωρίδα, Πανίδα, Δίκτυο NATURA2000

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

1. Το πρώτο ερέθισμα για να επιλέξουμε το θέμα μας ήταν μετά από μια κουβέντα που έγινε στην πρώτη συνάντηση της ομάδας. Μιλώντας ένας μαθητής είπε ότι είχε δει ένα ντοκιμαντέρ για τα Δάση της Ελλάδας και τις ομορφιές τους. Του είχε αρέσει πολύ και περιγράφοντας μερικές σκηνές από αυτά που είδε οδήγησε την ομάδα να ξεσηκωθεί και να θελήσει να εργαστεί με το συγκεκριμένο θέμα των Δασών. Επειδή το θέμα τα Δάση είναι παρά πολύ μεγάλο είπαμε να το φέρουμε λίγο πιο κοντά μας, και να το περιορίσουμε λίγο διαλέξαμε να εργαστούμε με τα Δάση που βρίσκονται στην οροσειρά της Ελληνικής Ροδόπης και του Πάϊκου.
2. Άλλο κριτήριο ήταν η αγάπη που προέκυψε σ’ όλη την Ομάδα, πέρα από τον πρώτο ενθουσιασμό μέσα από την έρευνα και ανίχνευση που αρχίσαμε να κάνουμε για τα Δάση της Ροδόπης και ότι θα θέλαμε να δούμε και να περιηγηθούμε σε ακόμη περισσότερα Δάση, με τις ατελείωτες ομορφιές τους για να ανακαλύψουμε τους «κρυμμένους θησαυρούς» τους. Και αν γίνεται να τους καταγράψουμε αφού δούμε και μάθουμε μέσα από αυτά.
3. Επίσης κριτήριο επιλογής μας ήταν η θέληση συμμετοχής της Ομάδας στο Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Μαθαίνω για το Δάσος» που διοργανώνει η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης μια και συμμετείχαμε και στο Διεθνές Δίκτυο των «Νέων Δημοσιογράφων για το Περιβάλλον» με άλλο πρόγραμμα Π.Ε.
4. Κριτήριο ήταν επίσης η πρόκληση για συμμετοχή της ομάδας στο πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ II ώστε να προσπαθήσουμε να υλοποιήσουμε ένα δεύτερο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε τόσο λίγο χρόνο. Και ομόφωνα η ομάδα αποφάσισε ότι μπορεί να έχει αρκετή κούραση αλλά σίγουρα οι εμπειρίες που θα πάρουμε αξίζουν την όποια απαιτούμενη «κούραση».

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

2.1. Οι στόχοι που τέθηκαν αρχικά και υλοποιήθηκαν στο Σχέδιο

Μέσα από το πρόγραμμα «Εξερευνώντας το μεγαλείο του δάσους!» έγιναν δραστηριότητες που βοήθησαν τους μαθητές να επιτύχουν ένα υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής συνείδησης και ευαισθητοποίησης για το δάσος. Πιστεύουμε ότι μέσα από όλες τις δραστηριότητες του προγράμματός μας έχουν επιτευχθεί οι παρακάτω στόχοι:

1. Καλύτερη κατανόηση της πολυπλοκότητας του δασικού οικοσυστήματος και της μεγάλης σημασίας του δάσους στις κοινωνίες του χτες, του σήμερα και του αύριο.
2. Παρατηρώντας τα βιοτικά και αβιοτικά στοιχεία του δάσους, να ανακαλύψουν τις αλληλεπιδράσεις τους και το ρόλο τους στο δασικό οικοσύστημα.
3. Αγάπησαν τα δασικά οικοσυστήματα της ιδιαίτερης πατρίδας τους και τα προστατεύουν κατανοώντας ότι όλοι είμαστε μέρη ενός μεγαλύτερου συνόλου. Γνωρίζουν τις δασικές εκτάσεις που περιλαμβάνει το Δίκτυο NATURA2000.

4. Κατανόηση και συνειδητοποίηση των προβλημάτων που προκαλούνται σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο από τη μείωση των δασικών εκτάσεων, ώστε να αγωνίζονται όταν χρειάζεται για την προστασία τους.
5. Μελέτη «θεωρητική & πρακτική» των διαφόρων ειδών υπό εξαφάνιση, είτε αφορά την χλωρίδα, είτε την πανίδα των δασών.
6. Ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης και έτσι συμβολή στην καλύτερη ποιότητα ζωής.
7. Αντίληψη των αιτίων μεγάλων περιβαλλοντικών προβλημάτων της εποχής μας, που σχετίζονται με το δάσος, όπως η μείωση των δασικών εκτάσεων κ.ά.
8. Να συντελέσουν στην ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και να αναπτύξουν αξίες, όπως η κοινή ευθύνη για το μέλλον.
9. Να κατανοήσουν την αλληλεξάρτηση ανθρώπου – φύσης.
10. Τέλος πρακτική, ευχάριστη γεύση γνώσης, που τεκμηριωμένα χτίζει συνειδήσεις και σμιλεύει απόψεις χρήσιμες για τον τόπο που ζούμε, την χώρα μας και όλη την Ευρώπη. Νέοι συνειδητοποιημένοι, περιβαλλοντικά ευαίσθητοι, μαχητικοί και χρήσιμοι πολίτες της Ευρώπης του σήμερα και του αύριο, αυτό είναι άλλος ένας σημαντικός στόχος του σχεδίου μας.

2.2. Πώς διαπιστώθηκε η επίτευξη των ανωτέρω στόχων

1. Μετά από την επίσκεψη και ξενάγηση που κάναμε στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης στο Παρανέστι Δράμας μπόρεσαν να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα του δασικού οικοσυστήματος και την μεγάλη σημασία που έχει το δάσος στην κοινωνία.
2. Μετά από την επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Ροδόπης κάναμε έρευνα είτε μέσω του διαδικτύου είτε μέσα από βιβλιογραφία την οποία πήραμε και μελετήσαμε και έτσι γνώρισαν τις περιοχές που υπάρχουν στο δίκτυο NATURA2000. Έμαθαν ότι στην περιοχή που επισκεφθήκαμε ήταν κοντά το τελευταίο Παρθένο Δάσος της Ευρώπης, θέλαμε να επισκεφθούμε αλλά δεν μπορέσαμε!!! (λόγω έλλειψης χρόνου).
3. Κάνοντας τις μελέτες και τις έρευνες μπόρεσαν να καταλάβουν το τεράστιο πρόβλημα που δημιουργείται σε παγκόσμιο επίπεδο από την συνεχή ελάττωση των δασών. Ένα από τα συμπεράσματα της ομάδας είναι ότι πρέπει να προσπαθούμε να διατηρούμε τα δάση μας και γι αυτό ξεκίνησαν κάνοντας την πρώτη ουσιαστική τους αναδάσωση.
4. Η υλοποίηση της μελέτης «Θεωρητικής – Πρακτικής» των διαφόρων ειδών χλωρίδας και πανίδας έγινε είτε από κάποιες επιτόπιες μελέτες στο Μουσείο και στο δάσος είτε από το διαδίκτυο ή από βιβλιογραφία συναντήσαμε όμως αρκετά προβλήματα, διότι τα περισσότερα είδη τα βρήκαμε με την επιστημονική τους ονομασία και μετά αρχίσαμε να ψάχνουμε για την κοινή τους ονομασία. Σε κάποια βρήκαμε σε κάποια που δεν ήμασταν σίγουροι προτιμήσαμε να αφήσαμε μόνο την επιστημονική τους ονομασία.
5. Τα παιδιά που συμμετείχαν απέκτησαν ανεπτυγμένη οικολογική συνείδηση και περισσότερη αγάπη για το Δάσος και την ζωή του.
6. Προσπάθησαν είτε μέσα από τις ημερίδες είτε μέσα από την δενδροφύτευση να παρακινήσουν, όσο γίνεται περισσότερους συμμαθητές τους σ' αυτήν την αγάπη τους για το Δάσος.
7. Φυσικά πετύχαμε το να κατανοήσουν πλήρως την αλληλεξάρτηση ανθρώπου φύσης.
8. Να εξοικειωθούν με την έρευνα και την μελέτη εξωσχολικών βιβλίων, την καταγραφή και την παρουσίαση διαφόρων στοιχείων από διάφορα κείμενα, να έρθουν σε επαφή με γερωντότερους, και να καλλιεργήσουν τα υπάρχοντα ταλέντα τους.
9. Να συνειδητοποιήσουν την αλλαγή που επιφέρουν τα φυσικά φαινόμενα στο τοπίο μιας περιοχής και τις αλλαγές που μπορεί να επιφέρει ο άνθρωπος με τις ενέργειές του.

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

3.1. Οι μέθοδοι υλοποίησης του προγράμματος είναι οι εξής:

1. Στην θεωρητική προσέγγιση του θέματος τα παιδιά θα χωριστούν σε ομάδες και θα εργαστούν σε κάθε ένα από τα θεματικά πεδία – «άξονες¹» που αναφέρουμε.
2. Συλλογή και μελέτη υλικού από βιβλιογραφία, που θα τους δοθεί ή από έρευνες που θα κάνουν σε βιβλιογραφικές αναφορές μέσω του διαδικτύου και τέλος από υλικό που θα δανειστούμε από διάφορους εξωτερικούς συνεργάτες μας.
3. Μετά από την θεωρητική προσέγγιση του θέματος, έρχεται η πρακτική προσέγγιση με επιτόπιες επισκέψεις-έρευνες για τα δάση τα οποία θα μελετήσουμε. Θα γίνουν περιηγήσεις με ειδικούς γιατί θέλουμε να μελετήσουμε την πανίδα και την χλωρίδα στο Παρθένο δάσος του Φρακτού άρα χρειαζόμαστε ειδικούς δασολόγους και ανθρώπους από το δασαρχείο Δράμας για να μας επιτραπεί η είσοδος. Επίσης θα μας γίνει ξενάγηση στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Ροδόπης και κάποια περιήγηση στο πλησίον του μουσείου δάσος για επιτόπια μελέτη συνοδεία ειδικών του μουσείου. Θα κάνουμε επισκέψεις στο ΚΠΕ Κάτω Πορδία Σερρών για να μελετήσουμε το «μονοπάτι της Αλεπούς» και το δασικό σύστημα της ευρύτερης περιοχής του ΚΠΕ. Τέλος αν οι καιρικές συνθήκες μας το επιτρέψουν και μετά από την συγκατάθεση των ειδικών του Δασαρχείου Κιλκίς θα προσπαθήσουμε να κάνουμε και δένδροφύτευση σε κάποιο σημείο που θα μας υποδειχθεί από τους υπεύθυνους.
4. Τόσο στην θεωρητική όσο και στην πρακτική προσέγγιση του θέματος, όλες οι ομάδες θα καταγράψουν τις απόψεις τους, από όλα τα οποία θα έχουν μελετήσει - βιώσει. Αφού συζητηθούν στην ομάδα θα αρχίσει να προκύπτει η ύλη της τελικής εργασίας. Με το φωτογραφικό υλικό, και τα σχετικά κείμενα, θα κάνουμε χρήση των Νέων Τεχνολογιών των εργαστηρίων πληροφορικής του σχολείου μας και θα προσπαθήσουμε να αποδώσουμε σ' ένα cd rom το σύνολο των παραπάνω. Σε έντυπο υλικό, θα προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε μια ή δυο αφίσες και ότι άλλο μας επιτρέπει ο χρόνος και οι δυνάμεις μας.
5. Τέλος όταν όλα θα είναι έτοιμα θα αρχίσουμε την διάδοση των αποτελεσμάτων κατ' αρχάς από στην σχολική μας κοινότητα σαν πρόβα και μετά θα συμμετάσχουμε στη ημερίδα παρουσίασης περιβαλλοντικών προγραμμάτων που γίνεται κάθε χρόνο από τους Υπευθύνους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Νομού μας. Έτσι θα αρχίσουμε να διαδίδουμε τα αποτελέσματα του προγράμματός μας στα σχολεία της περιοχής μας. Ταυτόχρονα θα κάνουμε μια ημερίδα για τους γονείς της σχολικής μας κοινότητας, τους

¹ Το φυσικό αντικείμενο της παρούσας προσπάθειας έγκειται στην «δασική βιοποικιλότητα και τα απειλούμενα είδη της». Οι διαστάσεις και το πρίσμα κάτω από τα οποία θα το εστιάσουμε είναι στους άξονες : «χρόνος», «γεωγραφικός χώρος», «χλωρίδα», «υδατοπανίδα», «θηραματοπανίδα», «ορνιθοπανίδα», «δασικοί και άλλοι φυσικοί πόροι»

1. Στον άξονα του χρόνου κάνουμε μια προσέγγιση από το πολύ χθες ως το σήμερα, με σκοπό να παραδειγματιστούμε και να προβληματιστούμε στο πως θα επιθυμούσαμε το «αύριο», στο οποίο σκοπεύουμε όλοι μας να περάσουμε το υπόλοιπο της ζωής μας.
2. Ο γεωγραφικός χώρος που σκοπεύουμε να προσεγγίσουμε διατείνεται μεταξύ των νομών Κιλκίς και Δράμας, όπου οι δασικοί όγκοι του Πάϊκου και της Ροδόπης έχουν να μας εξιστορίσουν πολλά.
3. Η σημασία της χλωρίδας της περιοχής σήμερα, (αντίστοιχα χθες ή αύριο;), η βιοποικιλότητα και απειλούμενα είδη της;
4. Η σημασία της υδατοπανίδα της περιοχής σήμερα, (αντίστοιχα χθες ή αύριο;), η βιοποικιλότητα και απειλούμενα είδη της;
5. Η σημασία της θηραματοπανίδα της περιοχής σήμερα, (αντίστοιχα χθες ή αύριο;), η βιοποικιλότητα και απειλούμενα είδη της;
6. Η σημασία της ορνιθοπανίδα της περιοχής σήμερα, (αντίστοιχα χθες ή αύριο;), η βιοποικιλότητα και απειλούμενα είδη της;
7. Από τα δάση έρχονται νερά, έντομα, άγρια ζώα, ξυλεία, μέλι, κτηνοτροφικά και άλλα προϊόντα. Το δάσος δίνει ζωή και δουλειά σε πολλούς ανθρώπους. Η σημασία του χθες, σήμερα και αύριο; Σ' αυτές (τις παραπάνω) διαστάσεις σκοπεύουμε να κινηθούμε και τις βρίσκουμε τόσο χρήσιμες όσο και περισσότερο απαραίτητες σήμερα από οποτεδήποτε πριν.

εκπαιδευτικούς του Νομού μας και τις τοπικές αρχές φυσικά μεταξύ των καλεσμένων θα είναι και ο τοπικός τύπος και η τηλεόραση. Ελπίζουμε το μήνυμά μας να έχει πολλούς αποδέκτες.

3.2. Μέθοδοι που τελικά αξιοποιήθηκαν για την εφαρμογή του σχεδίου είναι:

- Û Σχέδιο εργασίας (Μέθοδος Project) χωρισμός σε ομάδες εργασίας.
- Û Συζήτηση με τις ομάδες εργασίας για αναπροσαρμογή στόχων και μεθόδων.
- Û Επίλυση προβλήματος.
- Û Μελέτη Πεδίου.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Επίσκεψη της σύγχρονης σχολικής μας βιβλιοθήκης για άντληση πληροφοριών και για έρευνα βιβλιογραφίας .
2. Ενημέρωση στο ΚΠΕ και έρευνα στο Μονοπάτι της Αλεπούς.
3. Περισυλλογή υλικού και αποδελτίωση σχετικής βιβλιογραφίας
4. Περισυλλογή υλικού σε ομάδες εργασίας για φωτογραφικό υλικό.
5. Συμμετοχή της ομάδας στις διαδικασίες της Δενδροφύτευσης (με την συμπαράσταση του τμήματος Περιβάλλοντος του Δήμου Κιλκίς).
6. Επισκέψεις στην Ροδόπη – Παρθένο Δάσος «Φρακτού».
Επιτόπια μελέτη και περισυλλογή υλικού.
7. Για την καταγραφή – συγγραφή και δημιουργία του τελικού προϊόντος της εργασίας.

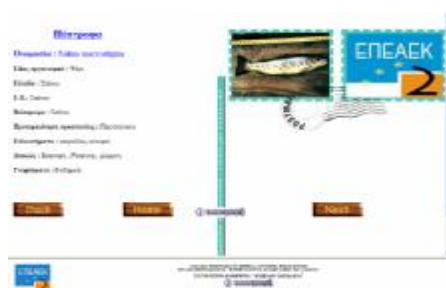
Φωτογραφία 2. Κάρτα από την τελική εργασία

Φωτογραφία 3. Κάρτα από την τελική εργασία

Φωτογραφία 4. Κάρτα από την τελική εργασία

Φωτογραφία 8.

5. Επιτόπιες μελέτες σε ομάδες εργασίας για φωτογραφικό υλικό και βίντεο.
6. Δενδροφύτευση της ομάδας με την συμπαράσταση του τμήματος Περιβάλλοντος του Δήμου Κιλκίς.

Φωτογραφία 1.

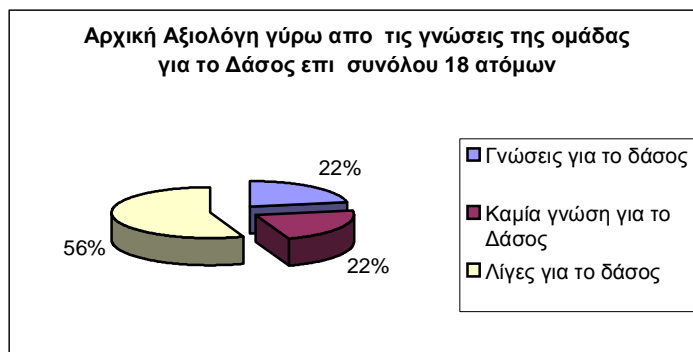
Αυτές ήταν οι αρχικά προβλεπόμενες δράσεις μας που με τον διάλογο και ψηφοφορία αποφασίσαμε ποιες από αυτές τις προβλεπόμενες δραστηριότητες έχουμε χρόνο να πραγματοποιήσουμε για την υλοποίηση του προγράμματος μας.

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Αρχική Αξιολόγηση (Διερεύνηση)

Για την αρχική διερεύνηση του προγράμματος ετοιμάστηκε ένα ερωτηματολόγιο που δόθηκε στα συμμετέχοντα παιδιά για επακριβή προσδιορισμό του σχεδιασμού και των στόχων του προγράμματος. Αφού μαζέψαμε και επεξεργαστήκαμε τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου συζητήσαμε και κάναμε επαναπροσδιορισμό των αρχικών στόχων μας.

Διάγραμμα 1.

Διαμορφωτική Αξιολόγηση

Συζήτηση με τις ομάδες εργασίας για αναπροσαρμογή στόχων και μεθόδων.

Μετά από συζήτηση θέσαμε τους τελικούς στόχους του προγράμματος που υλοποιήσαμε

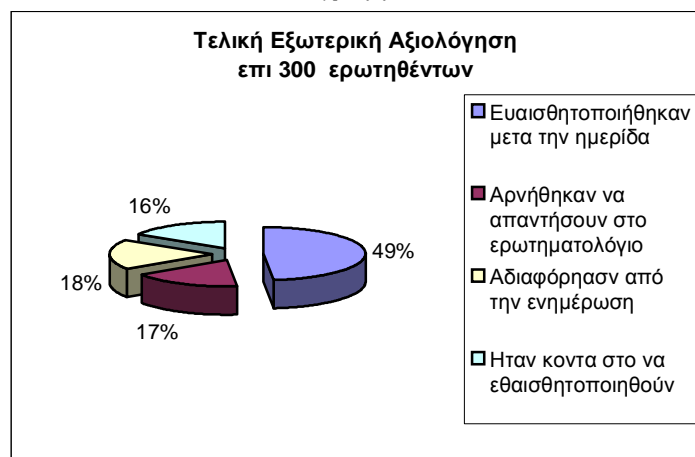
Τελική αξιολόγηση

Εξωτερική αξιολόγηση

Ετοιμάστηκε ένα ερωτηματολόγιο από την ομάδα που δόθηκε μετά από τις εκδηλώσεις στους παρευρισκόμενους για να αξιολογήσουν την εργασία και τα αποτελέσματα του προγράμματος μας.

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων είδαμε αν πετύχαμε τους τελικούς στόχους μας, ως προς τους έξω από την ομάδα.

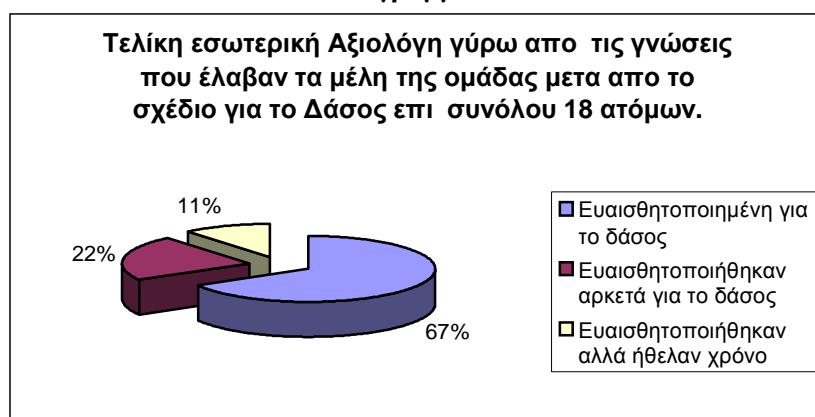
Διάγραμμα 2.

Εσωτερική αξιολόγηση

Αφορά συγκριτική μελέτη των στόχων που τέθηκαν και επιτεύχθηκαν από την ομάδα, τη συνεργασία των μελών, τα προβλήματα υλοποίησης για τα παραδοτέα.

Διάγραμμα 3.

Μετά από την επεξεργασία του ερωτηματολογίου είδαμε αν έχουμε φέρει εις πέρας τους τελικούς στόχους μας και αν όλα για την ομάδα λειτούργησαν σωστά χωρίς προβλήματα.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μέσα από τις δράσεις που κάναμε για την διάδοση των αποτελεσμάτων του προγράμματός μας, ελπίζουμε να μπορέσουμε να δείξουμε στους κατοίκους των δασικών περιοχών ότι δεν είναι οι μόνοι, που προσπαθούν για την διάσωση των δασών, αλλά και οι νέοι έχουν αντιληφθεί τα προβλήματα και προσπαθούν. Επίσης να γνωστοποιήσουμε στην ευρύτερη περιοχή του Κιλκίς ότι είναι υποχρέωση όλων μας να φροντίσουμε και να προστατεύσουμε τα Δάση.

Τα οποία επιτεύχθηκαν με

1. Με δελτία τύπου στον τοπικό τύπο
2. Με ενημέρωση της σχολικής μας κοινότητας.
3. Με παρουσίαση στην ημερίδα όλων των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης του νομού, για την ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας του νομού.
4. Αποστολή του παραμυθιού που δημιούργησε η ομάδα για το Δάσος στην ΕΕΠΦ στην Αθήνα για συμμετοχή στο Δίκτυο «**Μαθαίνω για τα Δάση**» το παραμύθι μας πήρε Βραβείο στον Διαγωνισμό παραμυθιού που διοργανώνεται από το Δίκτυο μεταξύ άλλων σχολείων που συμμετείχαν από την Ελλάδα.
5. Παρουσίαση στην Δημερίδα «Παρουσίασης Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας – Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΕΠΕΑΕΚ II & Δικτύου Κατοικία» που πραγματοποιήθηκε στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Κιλκίς στις 8-9 Μαΐου 2003.
6. Στα Τέλη Μαΐου με αρχές Ιουνίου έγινε στο Αμφιθέατρο 1^{ου} ΤΕΕ Κιλκίς δυναμικότητας 430 θέσεων ημερίδα με συμμετέχοντες από τις Τοπικές αρχές, Εκπαιδευτική κοινότητα του Νομού και τους γονείς της σχολικής μας κοινότητας. Υπήρχαν παράλληλες δραστηριότητες και αναρτημένα Tableaux που είχαμε τις αφίσες και άλλα υλικά παρουσιάσεις τις εργασίας μας. Τρόποι επιβράβευσης ήταν μόνο μια Βεβαίωση συμμετοχής και ο έπαινος Δημόσια από τον Διευθυντή του Σχολείου μας και την Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Νομού μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

1. Αντωνόπουλος Π. (1997) *Προστασία Δασών από Πυρκαγιές* ΙΩΝ Αθήνα
2. Σφήκας Γ. (1983). *Δένδρα και Θάμνοι της Ελλάδας* Ελληνική Φύση Αθήνα
3. Σφήκας Γ. (1980). *Αγριολούλουδα της Ελλάδας* Ελληνική Φύση Αθήνα
4. Αραμπατζής Θ. (1997) «*Αγριολούλουδα του Παρθένου Δάσους Δράμας*» Οικολογική Κίνηση Δράμας Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Δράμας.
5. Ειδική έκδοση της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (1996) *Σημαντικές Περιοχές για τα πουλιά της Ελλάδας* Ειδική έκδοση της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας Αθήνα
6. Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης – Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς. (1989) *Γεωργία και Άγρια Ζωή* Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης – Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς Αθήνα
7. Έλμουντ Μπάουμαν (1999) *Η ελληνική Χλωρίδα στο μύθο, στην τέχνη, στη λογοτεχνία* Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης

Εκπαιδευτικές Βαλίτσες

1. Η δικής μου Ροδόπη (2002) Αρκτούρος & ΥΠΕΠΘ Αθήνα
2. Τα δάση γύρω από την Μεσόγειο (1999) WWF & ΥΠΕΠΘ Αθήνα
3. Εξερευνώντας το Περιβάλλον της Ευρώπης (2000) WWF & ΥΠΕΠΘ Αθήνα

Περιοδικά

1. Η φύση τεύχος Αρ. 85 /1999
2. Η φύση τεύχος Αρ. 87 /1999
3. Η φύση τεύχος Αρ. 88/2000
4. Η φύση τεύχος Αρ. 89/2000
5. Η φύση τεύχος Αρ. 91/2000
6. Η φύση τεύχος Αρ. 98/2002
7. Η φύση τεύχος Αρ. 99/2002

Διδακτορική διατριβή

2. Ελευθεριάδου Ελένη (Διδακτορική διατριβή) *Η χλωρίδα Δασών ψυχρόβιων – πλατύφυλλων – κωνοφόρων και υψηλής εξωδασικής περιοχής Ελατιάς Δράμας*

Αναφορά σε ιστοσελίδες

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων (E-mail: service@dorg.minenv.gr Τηλ. 210-6415700 Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523 ΑΘΗΝΑ <http://www.minenv.gr/>
2. Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης Ανάπτυξη τεχνολογίας & μεταφορά τεχνολογίας για την αειφόρο διαχείριση των δασών. <http://www.fri.gr/>

3. Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης. Για την επιστημονική συμβολή στην επεξεργασία, εφαρμογή & αξιολόγηση πολιτικών, προγραμμάτων & μέτρων που αφορούν το περιβάλλον & τη βιώσιμη ανάπτυξη. <http://www.ekpaa.gr>
4. Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος. Ανεξάρτητος διεθνής περιβαλλοντικός σύνδεσμος (συνασπισμός) με επιστημονικό και παιδαγωγικό σκοπό. <http://www.eeb.org/>
5. Δέντρα της Ελλάδας-trees <http://www.prasino.gr/greek-trees/acer.htm>
6. Συνταγματική Μετατροπή για τα Δάση. www.users.panafonet.gr/forest/syntagma/constitution24.htm
7. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. Γνωρίστε τα πουλιά της Ελλάδας <http://www.ornithologiki.gr>
8. Ο κόσμος των πουλιών της Ελλάδας www.nature.ariadne-tgr/nature/birds/birds.html